

Sygn. akt IV U 884/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania K. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 czerwca 2014 roku nr (...)

w sprawie K. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 884/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 lutego 2015 r.

Decyzją z dnia 12.06.2014 r., nr (...)- (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.), odmówił K. Ł. przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnia warunku całkowitej niezdolności do pracy określonej w/w przepisem, co jest niezbędną przesłanką dochodzenia prawa do renty socjalnej, ponieważ komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 06.06.2014 r. uznała, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Odwołanie od tej decyzji wniósł K. Ł., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że zaskarżona decyzja jest dla niej krzywdząca, ponieważ stan zdrowia czyni go osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie K. Ł. o przyznanie renty socjalnej jest w świetle orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z dnia 06.06.2014 r. bezzasadne - stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej, bowiem odwołujący nie spełnia przesłanek określonych w/w przepisem, z kolei odwołanie nie wnosi żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na zmianę tego orzeczenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że K. Ł., urodzony (...), ukończył liceum ogólnokształcące w klasie integracyjnej (nie przystępując do egzaminu maturalnego), a następnie policealne studium zawodowe o specjalności technik organizacji reklamy (nie przystępując do egzaminu końcowego).

Od 20.11.2004 r. do 31.01.2014 r. wnioskodawca pobierał rentę socjalną.

W dniu 22.01.2014 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ponowne przyznanie mu prawa do tego świadczenia. W orzeczeniu z dnia 30.04.2014 r. lekarz orzecznik ZUS uznał, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Na skutek sprzeciwu, sprawa skierowana została do komisji lekarskiej ZUS, która w orzeczeniu z dnia 06.06.2014 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika. Na tej podstawie, decyzją z dnia 12.06.2014 r. (...) Oddział w T. odmówił K. Ł. przyznania prawa do renty socjalnej.

Ubezpieczony legitymuje się orzeczeniem (...) w T. z dnia 30.10.2013 r. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu schorzenia oznaczonego symbolem: (...) na okres do 31.10.2017 r., ze wskazaniem, że niepełnosprawność istnieje u niego od dzieciństwa, a stopień niepełnosprawności datuje się od 16 roku życia.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Biegły otolaryngolog zdiagnozował u odwołującego obustronny trwały niedosłuch dużego stopnia typu odbiorczego oraz wtórne słabe wykształcenie mowy.

Odwołujący nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Wnioskodawca jest osobą z niedosłuchem dużego stopnia i z tego powodu zaliczony został do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Ze względu na uszkodzenie słuchu i zaburzenia mowy ma trudności w kontaktach w społeczności. Pomimo tych trudności, ukończył liceum i szkołę policealną, potrafi posługiwać się komputerem, telefonem komórkowym, jest sprawny fizycznie, gra w piłkę i spotyka się z rówieśnikami.

Taka aktywność daje mu możliwość dalszego rozwoju i rehabilitacji mowy.

Głęboki niedosłuch i wtórne zaburzenie mowy upośledzają sprawność organizmu badanego, ale nie w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. Opiniowany może podjąć pracę zarobkową w normalnych warunkach, za wyjątkiem pracy na wysokości, przy obsłudze maszyn w ruchu i na stanowisku wymagającym dobrego kontaktu werbalnego. Podjęcie pracy pozwoli mu na psychiczne otwarcie się i wpłynie na szybszy rozwój mowy.

dowód:

- opinia sąдово- lekarska z dnia 26.09.2014 r.- k. 7-8,

Biegły psychiatra rozpoznał u odwołującego zaburzenia adaptacyjne w wywiadzie. Odwołujący nie jest z tych przyczyn osobą całkowicie niezdolną do pracy.

U opiniowanego występuje wrodzony głęboki niedosłuch, szумы uszne oraz wada wymowy. W trakcie przeprowadzanych na przestrzeni lat 2002-2013 badań psychologicznych stwierdzano u niego przeciętny poziom rozwoju niewerbalnych funkcji intelektualnych. Obecnie u wnioskodawcy nie występują odchylenia od stanu prawidłowego. Aktualny stan psychiczny i funkcjonowanie nie dają podstaw do uznania go za osobą całkowicie niezdolną do pracy.

dowód:

- opinia sąдово- lekarska z dnia 20.12.2014 r.- k. 17-19,

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii biegłych otolaryngologa i psychiatry, ponieważ opinie te sporządzone zostały w sposób rzetelny, po osobistym przebadaniu ubezpieczonego oraz wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegli legitymowali się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. Opinie w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazują stan zdrowia odwołującego, i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzygają kwestię wpływu stwierdzonych u niego schorzeń na zdolność do pracy.

Z tych też powodów, Sąd w pełni podzielił wnioski wynikające z opinii sądowo- lekarskich biegłych otolaryngologa i psychiatry odnośnie braku u odwołującego całkowitej niezdolności do pracy.

Na rozprawie w dniu 16.02.2015 r. pełnomocnik odwołującego (matka K. Ł.) oświadczyła, że nie zgadza się z wydanymi w sprawie opiniami. Podniosła, że ubezpieczony zażywa leki, ma szумы w uszach i stany lękowe.

Zarzuty te nie zasługiwały na uwzględnienie.

Wydane w sprawie opinie są wyczerpujące. W sposób przejrzysty obrazują stan zdrowia ubezpieczonego. Odpowiadają też na wszystkie istotne pytania, w pełni realizując dyspozycję Sądu wyrażoną w sentencji postanowienia o powołaniu biegłych sądowych. Biegli dokonali oceny stanu zdrowia ubezpieczonego z punktu widzenia kryteriów określonych dyspozycją art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS- wyraźnie wskazując, że obecny stan zdrowia ubezpieczonego, zarówno z przyczyn laryngologicznych, jak i psychiatrycznych nie czyni go osobą całkowicie niezdolną do pracy. Opinie sądowo- lekarskie wydali biegli otolaryngolog i psychiatra, a więc specjaliści z zakresu schorzeń zdiagnozowanych

u odwołującego. Z wydanych opinii wynika, że zarówno głęboki niedosłuch i wtórne zaburzenia mowy, jak i zaburzenia adaptacyjne w wywiadzie nie upośledzają obecnie sprawności organizmu odwołującego w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie są rzetelne i przekonujące.

W postępowaniu sądowym ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy - weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników - wymaga wiadomości specjalnych. W takiej sytuacji, sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych. Dopuszczając tego rodzaju dowód sąd nie może czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyrok SN z dnia 27.11.1974 r., II CR 748/74, LEX nr 7618; wyroki SA w Szczecinie: z dnia 13.02.2014 r., III AUa 670/13, LEX nr 1441549 i z dnia 18.09.2014 r., III AUa 14/14, LEX nr 1527188)- jak w niniejszej sprawie. Poza tym, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.04.2014 r., I UK 378/13 (Legalis nr 998522), prawo do renty przysługuje dopóty, dopóki ubezpieczony spełnia warunki ustawowe. Oznacza to, że dopuszczalne jest okresowe weryfikowanie uprawnień rentowych, uzależnionych od dalszego trwania stanu niezdolności do pracy. Dlatego nawet długotrwałe pobieranie renty nie wyklucza negatywnego zweryfikowania takich uprawnień rentowych, które nie były ustalone „na stałe”, wskutek zmian w stanie zdrowia wymaganych do utrzymania uprawnień rentowych lub dalszego ustalenia prawa do renty.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 12.06.2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, jest bezzasadne.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej

(Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ustęp 2 tego artykułu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak stanowi art. 5 ustawy o rencie socjalnej, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych

w ustawie z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl zaś art. 15 pkt 1, wymienione w nim przepisy tej ustawy, w tym art. 12-14, art. 107 i art. 118 ust. 1-5, w sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2).

W myśl art. 13 ust. 1 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego.

Jak wynika z wydanych w niniejszej sprawie opinii biegłych sądowych otolaryngologa i psychiatry, odwołujący, pomimo stwierdzonych u niego schorzeń, tj. obustronnego trwałego niedosłuchu dużego stopnia typu odbiorczego, wtórnego słabego wykształcenia mowy oraz zaburzeń adaptacyjnych w wywiadzie, nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Głęboki niedosłuch i wtórne zaburzenie mowy upośledzają sprawność organizmu badanego, ale nie w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. Ze względu na uszkodzenie słuchu i zaburzenia mowy wnioskodawca ma trudności w kontaktach w społeczności. Pomimo tych trudności, ukończył liceum i szkołę policealną, potrafi posługiwać się komputerem, telefonem komórkowym, jest sprawny fizycznie, gra w piłkę i spotyka się z rówieśnikami. Taka aktywność daje mu możliwość dalszego rozwoju i rehabilitacji mowy. Odwołujący może podjąć pracę zarobkową w normalnych warunkach, za wyjątkiem pracy na wysokości, przy obsłudze maszyn w ruchu i na stanowisku wymagającym dobrego kontaktu werbalnego. Również aktualny stan psychiczny nie daje podstaw do uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Nie występują bowiem u niego odchylenia od stanu prawidłowego.

To, że wnioskodawca legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu padaczki ze stwierdzeniem, że niepełnosprawność istnieje u niego od dzieciństwa, a stopień niepełnosprawności datuje się od 16 roku życia, nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie. Wszak zauważyć należy, że niepełnosprawność nie jest tożsama z niezdolnością do pracy. Zgodnie z definicją zawartą w słowniku zamieszczonym w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.), niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Niepełnosprawność oznacza zatem inną sytuację socjalną określonej osoby. W związku z niepełnosprawnością

przysługują też inne świadczenia. Najogólniej rzecz ujmując mają one na celu umożliwienie dalszej pracy osobie niepełnosprawnej oraz zapobieżenie jej społecznej alienacji. Stąd też w przypadku orzekania o niepełnosprawności obok oceny stanu zdolności do pracy uwzględnia się zdolność osoby do pełnienia ról społecznych, co nie odgrywa roli przy orzekaniu o niezdolności do pracy na gruncie ustawy emerytalnej (por. wyrok SN z dnia 18.07.2012 r., I UK 136/12, Legalis nr 538402). Okoliczność w postaci legitymowania się orzeczeniem o znacznym czy umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma więc tylko ten skutek, że dopuszczalne jest, z powołaniem się na treść art. 5 pkt 1-2 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stwierdzenie, że orzeczenie lekarza orzecznika ZUS odpowiednio o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, o niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz o całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, co nie pozwala na wyciągnięcie wniosku przeciwnego. Z przepisu art. 5 pkt 1-2 powołanej ustawy możliwość taka nie wynika, a rozumowanie oparte na uznaniu orzeczenia o znacznym bądź umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na równi z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy nie posiada żadnego prawnego uzasadnienia (por. postanowienie SN z dnia 28.06.2012 r., II UK 40/12, Legalis nr 537098).

Reasumując, niepełnosprawność jest pojęciem szerszym niż niezdolność do pracy, a zatem nie każda osoba niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Tylko całkowita niezdolność do pracy jest natomiast podstawą przyznania prawa do renty socjalnej, która obecnie nie jest świadczeniem pomocy społecznej, lecz świadczeniem z zakresu zabezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z dnia 04.03.2008 r., II UK 130/07, OSNAPiUS 2009/11-12/156, str. 506; wyrok SA w Szczecinie z dnia 27.02.2014 r., III AUa 715/13, Legalis nr 924528; wyrok SA w Łodzi z dnia 23.06.2006 r., III AUa 1493/05, Legalis nr 78474).

Z uwagi na to, że odwołujący nie spełnia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.), jego odwołanie od zaskarżonej decyzji (...) Oddział w T. z dnia 12.06.2014 r. należało oddalić.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.